

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής
Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1674

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@minfin.gr

Προς: Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης
Δήμου Πειραιά
Μακράς Στοάς 15, 18531, Πειραιάς
e-mail: efd.unita@piraeus.gov.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά – Επιχειρηματική Ανάπτυξη και ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ στον Δήμο Πειραιά»

Σχετ: Το από 16.12.2024 μήνυμα (e-mail) του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Δήμου Πειραιά (Αρ.πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 190975 ΕΥΚΕ-ΧΕ 1674/17.12.2024)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού μηνύματος (e-mail) του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Δήμου Πειραιά, στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης (κωδ. Πρόσκλησης: PIR22) με τίτλο: «Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά – Επιχειρηματική Ανάπτυξη και ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ στον Δήμο Πειραιά», για το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής:
«Αντικείμενο της Δράσης «Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά – Επιχειρηματική Ανάπτυξη και ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ στον Δήμο Πειραιά» η οποία θα υλοποιηθεί εξολοκλήρου με Δημόσια Σύμβαση, αφορά στην διευρυμένη λειτουργία του Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας (ΚΣΕ) του Δήμου Πειραιά, ως συνέχιση της δομής που λειτούργησε κατά την Π.Π 2014-2020 στον Δήμο Πειραιά σε συνδυασμό με ανάπτυξη δράσεων βελτίωσης της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας μέσω της στήριξης των ΜΜΕ προκειμένου να βελτιώσουν τις εξαγωγικές τους επιδόσεις και να δημιουργήσουν προϋποθέσεις βιώσιμης ανάπτυξής τους και ένταξή τους σε διεθνή δίκτυα παραγωγής και εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών.
Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα μέσω της δράσης περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των επιχειρήσεων της πόλης του Πειραιά και την ανάδειξη επιχειρηματικών ευκαιριών μέσω της στήριξης των υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων σε θέματα ανάπτυξης και εξωστρέφειας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βασική στόχευση του ΚΣΕ Πειραιά είναι η παροχή εξατομικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και ο μετασχηματισμός τους σε βιώσιμες και καινοτόμες επιχειρήσεις. Επίσης, το ΚΣΕ θα συμβάλει στην προσαρμογή της τοπικής επιχειρηματικότητας στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται σε διεθνές επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής RIS3.

Η λειτουργία του Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας περιλαμβάνει:

1. Επιχειρησιακή λειτουργία του ΚΣΕ-Πειραιά, ήτοι εξασφάλιση και λειτουργία, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πειραιά, του «φυσικού χώρου» της επιχειρηματικότητας του Δήμου Πειραιά.
2. Παροχή οριζόντιων υπηρεσιών πληροφόρησης και ενημέρωσης προς κάθε επιχείρηση ή υποψήφιο επιχειρηματία και ιδίως παροχή προτυποποιημένων εργαλείων και κατευθύνσεων, υπηρεσιών ενημέρωσης και πληροφόρησης σχετικά με θέματα χρηματοδότησης, τάσεις της τοπικής αγοράς, υποστήριξη δικτύωσης και ανάπτυξης συνεργασιών
3. Παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης σε επιχειρήσεις με βάση τα αποτελέσματα της διάγνωσης αναγκών τους (υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων και σχεδίων μάρκετινγκ, σχέδιο μεγέθυνσης της επιχείρησης, ανάλυση τιμολογιακής πολιτικής, υποστήριξη στην αναζήτηση χρηματοδότησης κ.ά.).
4. Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και επικοινωνίας από το ΚΣΕ για την ενίσχυση των υπηρεσιών επικοινωνίας και εξωστρέφειας που παρέχονται προς τις ωφελούμενες επιχειρήσεις και το κοινό (σχέδιο επικοινωνίας και εξωστρέφειας, εργαλεία επικοινωνίας και εξωστρέφειας επιχειρήσεων, συμμετοχή των επιχειρήσεων σε δράσεις που θα στηρίζουν της εξωστρέφειά τους, κ.α.)
5. Λειτουργία Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικότητας και Εξωστρέφειας στο πλαίσιο Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας (ΚΣΕ) του Δήμου Πειραιά. Το παρατηρητήριο
  - θα εκπονεί σειρά μελετών και ερευνών για την αποτύπωση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
  - θα σχεδιάζει, θα προωθεί και θα υλοποιεί δράσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και των συνεργασιών τους και
  - θα παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης όπως εργαλεία ενίσχυσης ικανοτήτων, ενημέρωση και πληροφόρηση για αγορές στόχους, δυνατότητες επέκτασης
6. Υποστήριξη της διασύνδεσης επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο που μπορεί να ενισχύσει την τοπική οικονομία, να προωθήσει τη συνεργασία και να βελτιώσει τη συνολική επιχειρηματική δραστηριότητα. Για τη διασύνδεση των επιχειρήσεων το Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας (ΚΣΕ) του Δήμου Πειραιά:
  - α) θα αναπτύξει διαδικτυακή εφαρμογή για τη υποστήριξη της δικτύωσης των επιχειρήσεων με στόχο τη λειτουργία ενός άτυπου Τοπικού Επιχειρηματικού Δικτύου για τον διαμοιρασμό πληροφοριών, γνώσεων, εμπειριών, πόρων και για την εύρεση κατάλληλων, αξιόπιστων προμηθευτών β) θα υποστηρίξει την ηλεκτρονική διασύνδεση επιχειρήσεων του Τοπικού Επιχειρηματικού Δικτύου και την ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων τοπικών παραγόντων και κοινού) αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα κανάλια πληροφοριών (τεχνολογικά και μη) γ) θα υποστηρίξει την ανάπτυξη τοπικών ομάδων εργασίας ή και συνεργατικών δράσεων ή πρωτοβουλιών για την επίτευξη κοινών στόχων ανάπτυξης και δραστηριοτήτων, δ) θα προωθήσει τη συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή και τους Τοπικούς Φορείς για πρόσβαση σε ευκαιρίες συνεργιών, χρηματοδότησης ωφελομένων, λοιπές κοινές δράσεις.

Το μικρό μέγεθος των ελληνικών ΜΜΕ είναι σημαντικός αποτρεπτικός παράγοντας για την εμπλοκή τους στο διεθνές εμπόριο. Το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικότητας και Εξωστρέφειας του ΚΣΕ θα αποτελέσει εργαλείο για τις τοπικές ΜΜΕ στην προσπάθειά τους να εκκινήσουν την εξαγωγική τους δραστηριότητα ή να την επεκτείνουν.

Οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις του ΚΣΕ Πειραιά, θα παρέχονται στο πλαίσιο του Κανονισμού De Minimis 2023/2831 ως έμμεση κρατική ενίσχυση. Στο πλαίσιο του έργου θα οριστικοποιηθεί η διαδικασία προσδιορισμού της αναλογούσας κρατικής ενίσχυσης.

Το ΚΣΕ Πειραιά θα υποστηρίζει το σύνολο των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως κλάδου παραγωγής, τα δε αποτελέσματα και οι μέθοδοι θα είναι «ανοιχτά» προς χρήση σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Η δράση θα υλοποιηθεί με σύναψη δημόσιας σύμβασης με εξωτερικό Ανάδοχο μέσω ανοιχτού διεθνούς διαγωνισμού και θα έχει χρονική διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης 48 μηνών.

Η γεωγραφική περιοχή που θα καλύπτει η δράση είναι ο Δήμος Πειραιώς.».

Δυνητικός Δικαιούχος της Δράσης είναι ο Δήμος Πειραιά και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τον παραπάνω αναφερόμενο.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 3.474.876,92 €.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.
3. Οι ενέργειες που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν μέσω της υπό εξέταση πρόσκλησης, με δυνητικό δικαιούχο τον Δήμο Πειραιά, συνιστούν οικονομική δραστηριότητα καθώς υφίσταται μία πλήρως απελευθερωμένη αγορά και υπάρχουν και άλλες οικονομικές οντότητες που προτίθενται και δύνανται να παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες.

Προκειμένου να καθοριστεί εάν το σύνολο των ενεργειών που περιγράφονται στο αντικείμενο του έργου και θα χρηματοδοτηθούν μέσω της υπό εξέταση πρόσκλησης, ενέχουν στοιχεία κρατικής

ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:

- α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
- β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
- γ) επιλεκτική μεταχείριση,
- δ) επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού.

Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχων όσο και στο επίπεδο (β) παρόχων των υπηρεσιών και (γ) ληπτών-ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες.

4. Λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο του έργου επισημαίνεται ότι, από την άποψη των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, το υπό εξέταση σχέδιο Πρόσκλησης για τη χρηματοδότηση του δικαιούχου πιθανόν να θέτει ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, στον βαθμό που η δραστηριότητά του μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομική και εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το σημείο 68 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), για να μην χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στον δικαιούχο, η σχετική χρηματοδότηση πρέπει να καλύπτει μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, βάσει τιμών αγοράς. Δεν πρέπει να αποδίδεται κανενός είδους πλεονέκτημα στον δικαιούχο καθ' οιονδήποτε τρόπο και να μην παρακρατείται οποιοδήποτε ποσό (π.χ. για διαχειριστικά κόστη ή οποιοδήποτε άλλο κόστος) και δεν πρέπει να υφίσταται οποιαδήποτε απομείωση του εγγενούς κόστους λειτουργίας του δικαιούχου που έχει υπό κανονικές συνθήκες χωρίς την ανάληψη του εν λόγω έργου.

Σε συνέχεια των προαναφερόμενων επισημαίνεται ότι για τον δικαιούχο, στην προκειμένη περίπτωση τον Δήμο Πειραιά πληρούνται οι ανωτέρω α, γ και δ προϋποθέσεις. Ωστόσο όμως δύναται να θεωρηθεί ότι ο δικαιούχος καλύπτει μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών βάσει τιμών αγοράς και δεν αποκομίζει οικονομικό πλεονέκτημα, εφόσον μεταβιβάζει το σύνολο των πόρων σε αναδόχους, οι οποίοι επιλέγονται μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού) και δεν παρακρατεί κανένα ποσό (π.χ. για διαχειριστικά κόστη, προμήθεια εξοπλισμού ή άλλες δαπάνες). Στην περίπτωση αυτή δεν εκπληρώνεται η προϋπόθεση β) που αφορά την χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, και κατά συνέπεια δεν ανακύπτει ζήτημα κρατικής ενίσχυσης για τον δικαιούχο.

5. Αντίστοιχα με τα ανωτέρω εφόσον οι Ανάδοχοι για την παροχή των υπηρεσιών ή/και την προμήθεια του εξοπλισμού της εν λόγω δράσης επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ

όρων διαδικασίας, τότε δεν εκπληρώνεται ούτε και για αυτούς η προϋπόθεση β) που αφορά την χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, και κατά συνέπεια δεν προκύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων για τους Αναδόχους.

6. Επισημαίνεται ότι, προκειμένου να μην ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί:
  - α) η μη παράλληλη χρήση των χώρων, του εξοπλισμού κ.λπ. που ενδεχομένως θα χρησιμοποιηθούν/επιδοτηθούν στο πλαίσιο υλοποίησης της πράξης και για άλλες ανάγκες/δραστηριότητες του δικαιούχου ή/και του αναδόχου,
  - β) σε ενδεχόμενη περίπτωση αγοράς εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα του δικαιούχου ή του αναδόχου και μετά την ολοκλήρωση της πράξης και θα δύναται να χρησιμοποιηθεί και στο μέλλον για άλλους σκοπούς/δράσεις, πρέπει να προβλέπεται ότι από το πρόγραμμα θα καλυφθούν μόνον οι δαπάνες απόσβεσης του εξοπλισμού αυτού για το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει η παροχή των υπηρεσιών στο πλαίσιο της πράξης.
7. Ως προς τις ωφελούμενες επιχειρήσεις ενδέχεται να ανακύψουν ζητήματα κρατικής ενίσχυσης τα οποία δύναται να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.2023/2831 της Επιτροπής της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) μέσω και της χρήσης του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕΗΣ).
Επομένως, εφόσον οι ωφελούμενες επιχειρήσεις λαμβάνουν εξατομικευμένες υπηρεσίες χωρίς αντίτιμο (όπως π.χ. εργαλεία ενίσχυσης ικανοτήτων και παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης), ενδέχεται να ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, τα οποία δύναται να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023. Στην περίπτωση αυτή, ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση πρέπει:
  - i. να αναπτύξει μεθοδολογία καθορισμού του ποσού της ενίσχυσης ανά είδος υπηρεσίας,
  - ii. να λαμβάνει από τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις, προτού τους χορηγήσει την αιτούμενη ενίσχυση, υπεύθυνη δήλωση σχετικά με το ύψος των ενισχύσεων de minimis που έχουν λάβει τα 3 τελευταία έτη (σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση) και να ελέγχει ότι με την χορηγούμενη έμμεση ενίσχυση δεν υπάρχει υπέρβαση των 300.000,00€ στην ίδια περίοδο,
  - iii. να ελέγχει ότι η ενισχυόμενη επιχείρηση πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού Ε.Ε. 2023/2831,
  - iv. έπειτα από την χορήγηση της ενίσχυσης να γνωστοποιεί εγγράφως σε εκάστη επιχείρηση το ποσόν της ενίσχυσης (έμμεσης) την οποία έχει λάβει σημειώνοντας ότι είναι ενίσχυση De Minimis,
  - v. να ενημερώνει με τα σχετικά ποσά και τα στοιχεία των επιχειρήσεων τη βάση δεδομένων μέσω του ΠΣΣΕΗΣ (Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας) <https://www.sorefsis.gr>.
8. Επομένως συνεκτιμώντας τα ανωτέρω, καθώς και ότι από την εξέταση της περιγραφής του αντικειμένου του έργου δεν δύναται να καθοριστεί με ασφάλεια η ύπαρξη η μη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων της υπο εξέταση Πρόσκλησης τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) παρόχων και (γ) ληπτών-ωφελούμενων των υπηρεσιών, κρίνεται αναγκαίο οι μεμονωμένες προτάσεις στο πλαίσιο της υπο εξέταση Πρόσκλησης να υποβληθούν στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την

τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων». Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

9. Από το περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) του υπό εξέταση σχεδίου Πρόσκλησης θα πρέπει να απαλειφθούν τα σημεία 16,17 και 18 καθώς στην προκειμένη περίπτωση δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι κανόνες σχετικά με ΥΓΟΣ.
10. Στο σημείο 3.5 του κεφαλαίου 3 «Επιλεξιμότητα» του υπό εξέταση σχεδίου πρόκλησης θα πρέπει να προστεθεί η ακόλουθη παράγραφος:

«Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 261/01). Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη πρόσκληση, εάν κάποια δράση ή τμήμα δράσης κριθεί ότι εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού».

11. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στην χρηματοδότηση Πράξεων στον ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους Πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία ο ανωτέρω Δικαιούχος ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ
Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

